EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.9.2023
COM(2023) 261 final/2

2023/0102 (NLE)

CORRIGENDUM
This document corrects document COM(2023)261 final of 05.04.2023
Concerns all language versions
Addition of the reference to the Commission Staff Working Document SWD(2023) 755 linked to the Proposal
The text shall read as follows

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

o uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Černou Horou o operativních činnostech prováděných Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v Černé Hoře

{SWD(2023) 755 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Jedním z úkolů Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (dále jen „agentura“) je spolupracovat se třetími zeměmi v oblastech, na něž se vztahuje nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráži (nařízení (EU) 2019/1896, dále jen „nařízení“), „a to i prostřednictvím případného operativního vyslání jednotek pro správu hranic do třetích zemí“[1]. Konkrétně má agentura jakožto součást Evropské pohraniční a pobřežní stráže zajistit evropskou integrovanou správu hranic[2], jednou z jejíž složek je spolupráce se třetími zeměmi v oblastech, na něž se vztahuje nařízení, s důrazem zejména na sousední třetí země a země původu nebo tranzitu v souvislosti s nelegální migrací[3]. Agentura může v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů spolupracovat s orgány třetích zemí příslušnými ve věcech, na které se vztahuje nařízení[4], a může provádět činnosti související s evropskou integrovanou správou hranic na území třetí země se souhlasem této třetí země.

Podle čl. 73 odst. 3 nařízení platí, že za okolností vyžadujících vyslání jednotek pro správu hranic ze stálého útvaru Evropské pohraniční a pobřežní stráže do třetí země, v níž budou příslušníci těchto jednotek vykonávat výkonné pravomoci, uzavře Unie s dotčenou třetí zemí dohodu o postavení jednotek. Tato dohoda o postavení jednotek by měla být vypracována na základě vzorové dohody, kterou Komise vypracovala podle čl. 76 odst. 1 uvedeného nařízení. Komise přijala tuto vzorovou dohodu dne 21. prosince 2021[5].

Černá Hora leží na západobalkánské migrační trase, po které probíhá významná nelegální migrace do Evropské unie, a to jak pevninskou cestou, tak přes Jaderské moře. V roce 2022 zaznamenala agentura na této trase 144 118 případů nedovoleného překročení vnějších hranic Evropské unie. Nelegální migranti jsou terčem organizovaných zločineckých skupin zapojených do převaděčství. Riziko, že budou porušena jejich lidská práva, je obrovské. Vysoký počet nelegálních vstupů a žádostí o azyl rovněž vyvíjí značný tlak na některé členské státy Evropské unie, a proto je třeba přijmout společná a koordinovaná opatření na úrovni Unie založená na zásadách spravedlivého rozdělení odpovědnosti a solidarity zakotvených v paktu o migraci a azylu[6].

V roce 2017 zahájila Evropská komise jednání s Černou Horou o dohodě o postavení jednotek, a to na základě předchozího nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráži (nařízení (EU) 2016/1624[7]). Dohoda byla podepsána v říjnu 2019; příslušné rozhodnutí o

---

1 Ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. u) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži.

2 Ustanovení čl. 71 odst. 1 nařízení (EU) 2019/1896.

3 Ustanovení čl. 3 písm. g) nařízení (EU) 2019/1896.

4 Ustanovení čl. 73 odst. 1 nařízení (EU) 2019/1896.

5 Sdělení COM(2021) 829 – Vzorová dohoda o postavení jednotek podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624.

6 Balíček opatření v oblasti migrace a azylu:dokumenty tvořící součást nového paktu o migraci a azylu přijatého 23. září 2020. Evropská komise (europa.eu)

7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1624 ze dne 14. září 2016 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 a zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nařízení Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutí Rady 2005/267/ES (Úř. věst. L 251, 16.9.2016, s. 1).

jejím uzavření přijala Rada v květnu 2020 a dohoda vstoupila v platnost dne 1. července 2020[8].

Společné operace prováděné na základě této dohody o postavení jednotek jsou omezeny na hranice Černé Hory s Evropskou unií – v současnosti jde o 14 km pozemní hranice s Chorvatskou republikou a úseky Jaderského moře. Agentura zahájila v Černé Hoře dvě společné operace: dne 15. července 2020 *Operation Montenegro Land* na pozemní hranici Černé Hory s Chorvatskem a dne 14. října 2020 *Operation Montenegro Sea* podél námořní hranice s Itálií.

Již v říjnu 2021 informovalo ministerstvo vnitra Černé Hory Evropskou službu pro vnější činnost, že si přeje zahájit jednání o dohodě o postavení jednotek na základě nového nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráži (EU) 2019/1896, které umožňuje rovněž společné operace na jiných hranicích, než jsou hranice s Evropskou unií, s cílem umožnit nasazení agentury po celé délce hranic země. Dne 20. května 2022 proto útvary Komise předložily černohorským orgánům vzorovou dohodu o postavení jednotek podle nařízení z roku 2019, přičemž zdůraznily, v čem se liší od stávající platné dohody o postavení jednotek.

Dne 18. listopadu 2022 obdržela Komise zmocnění Rady k zahájení jednání s Černou Horou, jakož i s Albánií, Srbskem a Bosnou a Hercegovinou o dohodě o operativních činnostech, které má v těchto zemích provádět Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (tj. o dohodě o postavení jednotek na základě nařízení (EU) 2019/1896). Dne 30. listopadu 2022 uspořádala Komise úvodní setkání se čtyřmi výše uvedenými zeměmi, na kterém představila hlavní novinky vzorové dohody o postavení jednotek. Formální jednání mezi Evropskou komisí jménem Evropské unie a Černou Horou za účelem uzavření dohody se uskutečnila ve dnech 23. a 24. února 2023 v Podgorici. Komise se domnívá, že cílů, které Rada stanovila ve svých směrnicích pro jednání, bylo dosaženo a že dohoda je pro Unii přijatelná.

Připojený návrh rozhodnutí Rady představuje právní základ pro uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Černou Horou o operativních činnostech prováděných Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v Černé Hoře.

Situace zemí přidružených k Schengenu

Tento návrh rozvíjí schengenské *acquis* v oblasti správy vnějších hranic. Unie však nemá pravomoc uzavřít dohodu o postavení jednotek s Černou Horou takovým způsobem, aby byla závazná též pro Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko. S cílem zajistit, aby pohraniční stráž a další příslušní pracovníci vyslaní těmito zeměmi do Černé Hory požívali stejného postavení, jak bude upraveno v budoucí dohodě o postavení jednotek, měla by společná prohlášení připojená k dohodě o postavení jednotek vyjadřovat vůli uzavřít mezi Černou Horou a každou z těchto přidružených zemí obdobné dohody.

Toto rozhodnutí rozvíjí ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Irsko v souladu s rozhodnutím Rady 2002/192/ES[9]; Irsko se tedy nepodílí na jeho přijímání a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné. V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování

[8] Rozhodnutí Rady (EU) 2020/729 ze dne 26. května 2020 o uzavření Dohody o postavení jednotek mezi Evropskou unií a Černou Horou o činnostech prováděných Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v Černé Hoře.

[9] Rozhodnutí Rady 2002/192/ES ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 64, 7.3.2002, s. 20).

Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Posílení kontrol na území Černé Hory bude mít pozitivní dopad na správu vnějších hranic Unie i na správu hranic samotné Černé Hory. Uzavření dohody o postavení jednotek by bylo spojeno s širšími cíli a prioritami spolupráce stanovenými v dohodě o stabilizaci a přidružení mezi Evropskou unií a Černou Horou[10].

Uzavření dohody o postavení jednotek by též mohlo podnítit širší úsilí a závazky Evropské unie dále rozvíjet schopnosti, a tím přispět k řešení krizí s cílem podpořit sbližování mezi EU a Černou Horou v zahraničních a bezpečnostních záležitostech.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem tohoto návrhu je čl. 77 odst. 2 písm. b) a d) a čl. 79 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) ve spojení s čl. 218 odst. 6 písm. a) SFEU.

Pravomoc Evropské unie uzavřít dohodu o postavení jednotek je výslovně uvedena v čl. 73 odst. 3 nařízení (EU) 2019/1896, který stanoví, že „[z]a okolností vyžadujících vyslání jednotek pro správu hranic ze stálého útvaru ve třetí zemi, při nichž budou příslušníci jednotek vykonávat výkonné pravomoci, uzavře Unie s dotčenou třetí zemí […] dohodu o postavení jednotek“.

Podle čl. 3 odst. 2 SFEU je uzavření mezinárodní smlouvy, pokud je stanoveno legislativním aktem Unie, ve výlučné pravomoci Unie. V čl. 73 odst. 3 nařízení (EU) 2019/1896 se stanoví, že dohodu o postavení jednotek „uzavře Unie s dotčenou třetí zemí“. Dohoda, která má být podepsána a uzavřena s Černou Horou, tudíž spadá do výlučné pravomoci Evropské unie. V souladu s čl. 73 odst. 3 nařízení (EU) 2019/1896 vychází navrhovaná dohoda o postavení jednotek ze vzorové dohody přijaté Komisí v prosinci 2021[11], přičemž zohledňuje stávající dohodu o postavení jednotek s Černou Horou[12].

[10] Úř. věst. L 108, 29.4.2010, s. 3.
[11] Sdělení COM(2021) 829.
[12] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A0603(01)&rid=2

- **Subsidiarita a proporcionalita**

Nutnost společného přístupu

Dohoda o postavení jednotek umožní Evropské agentuře pro pohraniční a pobřežní stráž vysílat do Černé Hory jednotky Evropské pohraniční a pobřežní stráže s využitím všech možností nabízených nařízením (EU) 2019/1896. Bez tohoto nástroje lze mimo velmi omezenou zeměpisnou oblast působnosti stávající dohody o postavení jednotek s Černou Horou vysílat pracovníky pouze na základě dvoustranných dohod s členskými státy, aby pomáhali s rozvojem a prováděním evropské integrované správy hranic a podporovali Černou Horu při řízení značného počtu migrantů, kteří se pokoušejí přejít přes její území. Za účelem lepší správy hranic Černé Hory je tedy třeba přijmout společný přístup.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Vzhledem k tomu, že se bude jednat o novou dohodu, nebylo možno provést hodnocení stávajících nástrojů ani kontrolu jejich účelnosti. Ke sjednání dohody o postavení jednotek se nevyžaduje posouzení dopadů.

- **Základní práva**

V souladu s 88. bodem odůvodnění nařízení (EU) 2019/1896 Komise posoudí situaci, pokud jde o základní práva, v oblastech, na které se vztahuje dohoda o postavení jednotek v Černé Hoře, a informuje o tom Evropský parlament.

Plánovaná dohoda bude obsahovat praktická opatření týkající se dodržování základních práv a zajistí plné dodržování základních práv při výkonu činností organizovaných na jejím základě. Dohoda bude obsahovat nezávislý a účinný mechanismus pro podávání a vyřizování stížností v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení (EU) 2019/1896, aby bylo možné sledovat a zajišťovat dodržování základních práv při všech činnostech organizovaných na základě dohody.

- **Ochrana údajů**

S evropským inspektorem ochrany údajů se konzultují ta ustanovení dohody o postavení jednotek, která se týkají předávání údajů, pokud se podstatně liší od vzorové dohody o postavení jednotek.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Dohoda o postavení jednotek nemá sama o sobě žádné finanční dopady. Skutečné vyslání jednotek pohraniční stráže na základě operačního plánu by znamenalo náklady hrazené z rozpočtu agentury. Budoucí operace v rámci dohody o postavení jednotek budou financovány z vlastních zdrojů agentury, jak je stanoveno v ročním rozpočtovém cyklu Unie.

Příspěvek Unie na Evropskou agenturu pro pohraniční a pobřežní stráž je již součástí rozpočtu Unie, jak je stanoveno v závěrech Rady k dohodě o víceletém finančním rámci.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby sledování, hodnocení a podávání zpráv**

Komise zajistí, aby provádění dohody o postavení jednotek bylo řádně monitorováno.

2023/0102 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

o uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Černou Horou o operativních činnostech prováděných Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v Černé Hoře

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 77 odst. 2 písm. b) a d) a čl. 79 odst. 2 písm. c) ve spojení s čl. 218 odst. 6 písm. a) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) V souladu s rozhodnutím Rady 2023/XXX ze dne [...] byla dne [...] [kým] podepsána Dohoda mezi Evropskou unií a Černou Horou o operativních činnostech prováděných Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v Černé Hoře (dále jen „dohoda“) s výhradou jejího pozdějšího uzavření.

(1) Podle čl. 73 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896[13] platí, že za okolností vyžadujících vyslání jednotek pro správu hranic ze stálého útvaru Evropské pohraniční a pobřežní stráže do třetí země, v níž budou příslušníci těchto jednotek vykonávat výkonné pravomoci, uzavře Unie s dotčenou třetí zemí podle článku 218 Smlouvy o dohodu o postavení jednotek.

(2) Toto rozhodnutí rozvíjí ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Irsko v souladu s rozhodnutím Rady 2002/192/ES[14]; Irsko se tedy nepodílí na jeho přijímání a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.

(3) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska[15], připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné. Vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí navazuje na schengenské *acquis*, rozhodne se Dánsko v souladu s článkem 4 uvedeného protokolu do šesti měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí Radou, zda je provede ve svém vnitrostátním právu.

(4) Dohoda by měla být schválena jménem Unie,

---

13 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 (Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1).

14 Rozhodnutí Rady 2002/192/ES ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 64, 7.3.2002, s. 20).

15 Protokol (č. 22) o postavení Dánska (Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 299).

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Dohoda mezi Evropskou unií a Černou Horou o operativních činnostech prováděných Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v Černé Hoře (dále jen „dohoda“) se schvaluje jménem Unie[16].

Článek 2

Komise jménem Unie oznámí Černé Hoře podle čl. 22 odst. 1 dohody souhlas Unie být touto dohodou vázána.

Článek 3

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí[17].

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně

[16] Znění dohody je zveřejněno v Úř. věst. L, , s. .

[17] Datum vstupu dohody v platnost zveřejní generální sekretariát Rady v *Úředním věstníku Evropské unie*.